

PUHE SOTAVETERAANIEEN LASKIAISJUHLASSA 2.3.2011

Minulla oli ilo olla mukana järjestämässä menneenä syksynä rovasti Oiva Tuomisen 100-vuotissyntymäjuhlaa. Kyseinen tilaisuus pidettiin Rauman Pyhän Ristin kirkossa ja ihmisiä oli saapunut ilahduttavan paljon paikalle.

**Kaksi tärkeää asiaa, kaksi tärkeää Oiva Tuomisen opetusta kanssaihmisilleen, jäi elämään mieleeni tuon illan jäljiltä:
Henki on tärkein ja Muistakaa rukoilla.**

Henki on tärkein. Tämä on se kaikkein olennaisin asia myös yhdistystoiminnassa, työyhteisöissä, perheissä, seurakunnissa, Oivan rakastamissa jääkiekko-ottelussa ja monella monella muulla elämän alueella. Ilman hyvää henkeä ei tule mitään.

Veteraanisukupolvi tietää minkäläistä henkeä tarvittiin sodan raskaissa oloissa. Ja kuinka rintamallakin henki oli se tärkein. Paljon on puhuttu talvisodan hengestä. Kyseistä termiä käytetään ehkä jo liikaakin tätä nykyä, ja siksi se meinaa jatkuvasti kärsiä inflaation, koko tuo hieno käsite talvisodan henki.

Talvisodan henki ei ole kuitenkaan myytti tai tarina. Se oli totta. Se tiedetään ja tunnetaan yhä. Talvisodan henki syntyi tilanteessa, jossa vaihtoehtoina olivat tuon hengen löytyminen tai kansakunnan tuhoutuminen.

Suomen kansaa siunattiin sotavuosina hyvillä johtajilla, mutta ihan kaikessa tuon ajan johtajamme eivät sentään onnistuneet. Suomi joutui talvisotaan nimittäin aivan liian huonosti varustautuneena. Vaikka suursodan uhka leijui Euroopan yllä jo 30-luvun puolivälistä lähtien, oli Suomi marraskuun 30. päivä vuonna 1939 valmistautumaton. Se oli valmistautumaton pieneenkin sotaan, saatikka sitten suureen sotaan, sotaan, jossa vastassa oli todellinen suurvalta, suurvalta jonka tarkoitus oli tuhota Suomen kansa kokonaan.

Henki oli kuitenkin tärkein, se oli tärkeämpi kuin materia. Stalin laski väärin. Hänellä oli tuohon aikaan tapana aliarvioida hengen merkitystä. Hän saattoi pilkallisesti sanoa vaikkapa paavista, että kuinka monta divisioonaa paavilla muka on, tarkoittaen että paavi on mitätön tekijä maailmanpolitiikassa koska tällä ei ole armeijaa. No, 50 vuotta myöhemmin paavi oli kuitenkin se tärkein yksittäinen henkilö, joka vaikutti siihen, että Stalinin luoma kommunistinen diktatuuri sortui. Paavi ei tarvinnut divisioonaa, koska henki oli tärkein.

Talvisodan hengestä puhutaan paljon. Jatkosodan hengestä puhutaan vähemmän. Jatkosodassa erityisen ihmeellistä oli mielestäni se, kuinka taitavasti tätä maata silloin johdettiin. Mannerheim oli kouliintunut maailman eri sotatantereilla jo sellaiseksi johtajaksi, että maailmanhistoria ei tunne montaa vastaavaa.

Ja Muutkin johtajamme osoittivat noina raskaina vuosina kuitenkin suurta kykyä ja valtiomiestaitoa. Kaksi heistä liittyi kotikaupunkiimme Raumaan. Raumalla nuoren miehenä asunut ja työskennellyt Risto Ryti, tuo tunnollinen, ahkera, älykäs ja vastuuntuntoinen mies antoi elämänsä isänmaan puolesta. Hän kantoi vastuuta kriittisinä kesäkuun'44 suurhyökkäyksen päivinä tietoisena siitä, että uhrasi käytännössä itsensä. Henki, epäitsekkyuden henki, oli kuitenkin Rydille tärkeintä. Epäitsekkydestään hän maksoi sitten sodanjälkeen kovan hinnan ja istui pitkän kuritushuonetuomion sotasyyliseksi tuomittuna.

Toinen jatkosodan suuri mies, pääministeri Edwin Linkomies oli myös hengen mies. Hän oli sivistyksen ja kulttuurin mies, klassisten kielten professori ja Rauman Lyseon kasvatti. Hän

tunsi hyvin vahvasti, kuinka hänen tehtävänsä Rytin ja Mannerheimin varjossa oli pitää yllä kansakunnan ja johtamansa hallinto- ja virkakoneiston henkeä. Hän kiersi uutterasti maata, käytti lahjojaan yhteiseksi hyväksi eli kirjoitti ja puhui suomalaisille, kannusti ja muistutti yksittäisen kansalaisen velvollisuuksista isänmaan hyväksi.

Hyvät ystävät, henki on tärkein. Mutta mistä ihmisessä asuva, vaikuttava ja kehittyvä henki sitten on lähtöisin, mistä henki saa alkunsa. Se on Isän Jumalan meissä olevaa henkeä, Hänen meihin asettamaa kipinöintiä, joka muistuttaa meitä hänen valostaan, kirkkaudestaan ja suuruudestaan. Meissä oleva Henki on Jumalasta lähtöisin, se on hänen henkeään.

Ihminen ei pysty tyhjentävästi selittämään tai ymmärtämään Jumalaa ja Hänen henkeään, mutta ihminen osaa rukoilla. Muistakaa Rukoilla. Siinä Oiva Tuomisen sanat meille. Yhteys Jumalaan ja yhteys henkeen on mahdollista rukouksen avulla. Siksi tässäkin tilaisuudessa haluan viedä viestikapulaa eteenpäin osaltani ja julistaa teille 'Henki on tärkein ja muistakaa rukoilla'. Huomatkaa, että nämä kaksi ohjetta kuuluvat erottamattomasti yhteen, ne kuuluvat yhteen tässä elämässä ja maailmassa.

Hyvät ystävät, Omassa perheessäsi, omassa lähi- ja ystäväpiirissäsi, omassa seurakunnassasi, omassa kirkossasi: Henki on tärkein. Siksi sanon: muistakaa rukoilla. Rukoilkaa paljon, ja jos rukouksen sanat alkavat loppu, niin se ei haittaa. Silloin voi vain olla ja viipyä kätet ristissä, hiljaa, ilman mitään sanoja, ja nauttia Jumalan läsnäolosta ja hyvästä hoidosta.